

Södertörns brandförsvärsförbund

Beslutsunderlag

Framtida hantering av brandskyddskontroller

Dokumentinformation

Nr: Dnr.2013/38
Datum: 2013-05-20

Dokumentets historia

Upprättad/ reviderad:	Upprättad/ reviderad av:	Kontrollerad av 1:	Kontrollerad av 2:	Godkänd av:	Ersätter:
2013-05-20	Froukje Bouius	Anders Edstam			

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
Dokumentets historia	2
Innehållsförteckning	3
Bakgrund	4
Fakta om brandskyddskontroll	4
Dagens brandskyddskontroll kontra brandskyddskontrollen enligt räddningstjänstlagen ..	4
Syftet med brandskyddskontroll	4
Hur lång tid ska en brandskyddskontroll ta och vad ska den kosta?.....	5
Kan en kommun besluta om brandskyddskontroll med andra intervall än vad som framgår av MSBs föreskrifter?	5
Utbildning och lönenivå för aktuell personal	5
Kontrollbok.....	5
Ekonomi	6
Hur gör vi med våra tre kommuner som har s k normalavtal?	6
Volym brandskyddskontroller, behov av personal	6
Kostnader.....	6
Kostnad för kund.....	6
Analys	7
Styrkor med att brandskyddskontroll utförs av brandförsvaret	7
Svagheter	7
Möjligheter	7
Hot.....	8
Slutsats och förslag till beslut.....	8

Bakgrund

PwC har på uppdrag av revisionen för Södertörns brandförsvarsförbund genomfört en granskning av sotning och brandskyddskontroll. Utredningen syftar delvis till att även se över om Sbff skall genomföra brandskyddskontroll i egen regi när entreprenadkontrakten löper ut. Detta för att tillskapa bättre organisatoriska förutsättningar för att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning till en lägre kostnad för medborgarna.

Våra avtal för de distrikten som har civilrättsliga avtal löper ut 2014-03-31. Normalavtalen (livstidsavtal) som finns i Huddinge, Nynäshamn och Tyresö går ut mellan 2020 och 2022.

Fakta om brandskyddskontroll

Dagens brandskyddskontroll kontra brandskyddskontrollen enligt räddningstjänstlagen

Brandskyddskontrollen enligt räddningstjänstlagens bestämmelser som gällde fram till 2004-01-01 utfördes av sotaren vid varje sotningstillfälle och med de intervall som framgick av Räddningsverkets föreskrifter om sotnings- och kontrollfrister. Kontrollen omfattade i stort sett de delar av anläggningen som sotaren kom i kontakt med under sotningsarbetet, dvs. skorstenen ovan tak samt eldstaden eller imkanalen.

Brandskyddskontrollen enligt lagen om skydd mot olyckor innebär att hela anläggningen ska undersökas på ett mer omfattande sätt än tidigare. Kontrollintervallen är längre än tidigare och framgår av MSBs föreskrifter (SRVFS 2005:9) där också kontrollens omfattning anges. De som utför kontrollen ska uppfylla ett visst behörighetskrav, lägst teknikerutbildning för skorstensfejare.

Syftet med brandskyddskontroll

Syftet med brandskyddskontrollen är att i ett tidigt skede upptäcka fel och brister hos anläggningen som kan innebära risker för brand. Om det vid kontrollen upptäcks brister eller felaktigheter som innebär risk för annan olyckshändelse än brand ska den som utför kontrollen även påtala detta.

Anläggningen ska kontrolleras mot bakgrund av hur följande faktorer påverkar brandskyddet

- Sotbildning och beläggningar
- Skador eller förändringar av det tekniska utförandet
- Temperaturförhållanden
- Tryckförhållanden och täthet
- Drift och skötsel.

Brandskyddskontrollen innefattar hela värmeanläggningen samt taket och tillhörande takskyddsanordningar. Den som utför kontrollen måste därför ha tillträde till alla de delar av huset som skorstenen passerar.

Brandskyddskontrollen ska ske med intervall som MSB föreskriver. Beroende på vilken anläggning som finns och hur den används är intervallen 2, 4 eller 8 år.

Hur lång tid ska en brandskyddskontroll ta och vad ska den kosta?

Det är kommunalförbundets direktion som bestämmer avgiften för kontrollen och tidsåtgången. Tidsåtgången styrs av kontrollens omfattning, vilken framgår av MSB:s föreskrifter och allmänna råd. Det är nu kommunalförbundets uppgift att tillsammans med de som ska utföra kontrollen enas om en rimlig tidsåtgång och därefter fastställa en taxa som anger kostnaden för kontrollen.

Kan en kommun besluta om brandskyddskontroll med andra intervall än vad som framgår av MSB:s föreskrifter?

Kommunen kan inte föreskriva om andra generella intervall än vad MSB gjort. Däremot kan en kommun med stöd av 3 kap. 1 § i förordningen om skydd mot olyckor besluta om brandskyddskontroll i särskilda fall när det finns skäl för att utföra sådan kontroll. Exempelvis kan detta vara aktuellt innan en anläggning tas i bruk efter att ha varit utsatt för soteld.

Utbildning och lönenivå för aktuell personal

Skorstensfejarutbildning ger examen och möjlighet att arbeta som sotare efter 20 veckors studier i Rosersberg. MSB är den myndighet som är utsedd att hålla i utbildningen.

Utbildningen är främst inriktad på sotningsarbete men ger också en bra grund för alla som vill jobba med värme, ventilation och fastighetsskötsel.

Vidareutbildning till skorstensfejartekniker är en vidareutbildning som ger kompetens för mer avancerade uppgifter, exempelvis behörighet att utföra brandskyddskontroll. För att söka utbildningen behövs minst tre års erfarenhet som skorstensfejare. Utbildningen med inriktning på brandskydd, miljö och energi omfattar 20 veckor.

Vi har i dagsläget 18 delegerade brandskyddskontrollanter i våra sotningsdistrikt. När det är dags att utföra brandskyddskontroller i sommarstugor på öar så brukar distrikten hjälpa varandra för att hinna med dom flesta på en sommar.

En brandskyddskontrollant har i genomsnitt 25.000 - 27.500 kronor/mån.

Kontrollbok

Lagen och förordningen om skydd mot olyckor innehåller inte några bestämmelser som tvingar kommunen till att föra något register såsom den förra lagstiftningen gjorde. Kommunerna har ansvaret för sotningsverksamheten och för att kunna planera, genomföra och följa upp verksamheten är det nödvändigt att veta vilka fastigheter som ska besökas m.m. Det är därför självklart att kommunen behöver ha någon form av dokumentation för de fastigheter som berörs. Hos oss är det sotningsdistrikten som för och uppdaterar våra kontrollböcker med skiftande kvalitet. Enligt deras avtal skall kontrollboken lämnas tillbaka när avtalstiden är slut. För att kunna använda sig av kontrollboken behöver man ett dataprogram som vi inte har tillgång till i dagsläget. Den så kallade pärlbandsprincipen, dvs logistisk planering för att minimera resor, ingår ej utan den måste man ersätta sotningsdistriktet för.

Ekonomi

Verksamheten finansieras i sin helhet genom de avgifter som debiteras ägare till kontrollerade anläggningar. Volymen (hur många kontroller som ska göras) ges av MSBs föreskrift och kan inte påverkas. Kostnaden som debiteras en ägare av en anläggning ska följa kommunallagens bestämmelser som förenklat säger att kommunen har rätt att ta betalt motsvarande de kostnader som finns för att leverera tjänsten.

Om brandskyddskontrollen ska övertas i egen regi krävs anställningar av kompetens som förbundet idag saknar, samt att investeringar i fordon och utrustning måste göras för att möjliggöra verksamheten. Personalkostnaden är dominerande.

Hur gör vi med våra tre kommuner som har s k normalavtal?

Hur gör vi med de som har normalavtal? Vi har tre distrikt som har normalavtal (avtal till 65 års ålder). Det finns inget avtal i dag med de tre distrikten att de skall sköta brandskyddskontrollen, det är bara sotning som ingår i deras nuvarande avtal men de har genomfört det sedan 2004. Genom att göra om verksamheten och inte ge dem delegation kan man lyfta bort brandskyddskontrollen från dessa. Frågan blir då om dessa distrikt kan klara sig ekonomiskt i framtiden? Det har visat sig vid revision att dessa distrikt är välskötta och det finns inte så mycket övrig affärsverksamhet i två av distrikten förutom sotning och brandskyddskontroll. Kommande beräkningar bygger på att de tre kommunerna med normalavtal undantas, d v s de får behålla arbetsuppgiften tills vidare.

Volym brandskyddskontroller, behov av personal

Enligt statistik från 2012 finns det ca 76 000 anläggningar i förbundets tio medlemskommuner som omfattas av kraven på brandskyddskontroll. Med de olika tidsfrister som finns för olika typer av anläggningar ger det en årsvolym av ca 11 500 brandskyddskontroller/år.

Om man undantar de kommuner som har livstidskontrakt blir motsvarande siffror 49 500 anläggningar resp 7500 brandskyddskontroller/år. För att klara denna volym bedömer vi att vi behöver fem tekniker och en administratör på 100% anställning. Vi har antagit att varje tekniker har en tillgänglighet på 90% och att varje tekniker kan genomföra åtta brandskyddskontroller per dag.

Kostnader

Vi beräknar totala personalkostnader för sex tillkommande tjänster till 3,3 Mkr/år. Övriga kostnader för fordon, utrustning, porto, IT mm beräknas till 0,7 Mkr/år. Den totala kostnaden är således 4 Mkr per år.

Kostnad för kund

En av målsättningarna med att ta över brandskyddskontrollen i egen regi är att minska kostnaden för brandskyddskontroll för kunden. Vi tror inte att vi i någon väsentlig mening kan vara effektivare än de entreprenörer vi har idag, men genom att myndighetsutövning utförd av en myndighet är momsbefriad kan ändå den totala kostnaden minskas för privatkunder som är den stora majoriteten. Idag har vi olika taxor i de olika kommunerna baserat på de upphandlingar vi gjort. Prisbilden varierar mellan våra kommuner enligt tabell

1. Snittet (exkl Nacka som har en särskild modell) är en avgift på 413 kr (516 kr inkl moms) för en kontroll som tar maximalt 25 min.

Tabell 1. Taxor per kommun exkl moms. Observera att i Nacka ingår 45 min kontroll innan extratid debiteras, i övriga kommuner 25 min.

Kommun	Avgift småhus	Timtaxa
Botkyrka/Salem	379 (	646
Ekerö	359	528
Haninge	453	618
Huddinge	401	646
Nacka	572	600
Nynäshamn	430	646
Södertälje/Nykvarn	444	646
Tyresö	430	646

För att vi ska få balans i vår kalkyl behöver vi en taxa för småhus på 500 kr/kontroll. Ingen moms tillkommer, och vi föreslår att tid som ingår i grundavgiften ökas till 30 min för att möjliggöra ett kvalitativt arbete och även ge utrymme för att hantera andra brandskyddsfrågor i hemmiljön.

Analys

Styrkor med att brandskyddskontroll utförs av brandförsvaret

- Enhetlig brandskyddskontroll
- Jävssituationen försvinner (att man kontrollerar sin egen sotning)
- Ej moms (myndighetsutövning som utförs av myndighet är ej momspliktig)
- Kontroll över kontrollboken vad gäller brandskydd
- Enhetliga förelägganden i alla kommuner. I vissa kommuner skrivs inga förelägganden i dag.
- Bättre kontroll på vad som sker när tiden för ett föreläggande går ut

Svagheter

- Om kontrollboken förs i olika program så är den inte enhetlig längre
- Ett stort arbete att lägga upp brandskyddskontrollerna på ett effektivt sätt om man inte löser ut pärlbandsprincipen från sotningsdistrikten.
- Att behörig brandskyddskontrollant endast kan utbildas hos MSB och skall ha jobbat med sotning i 3 år.

Möjligheter

- Utveckling för Sbff och synergieffekter vad gäller arbetsuppgifter
- Sotningsdistrikten kan utföra mer arbeten som dom inte kan göra i dag på grund av jäv
- SSR har program för sotning och brandskyddskontroll vilket man kan ansluta sig till
- Vi kan skapa bättre tillsynsprotokoll än vad som finns i dag
- Kontroll över brandskyddet utöver eldstaden i hemmiljö

Hot

- Rekrytering av behöriga tekniker kan bli problematisk
- Att programmet finns hos SSR
- Felbedömning i kalkylen avseende hur många brandskyddskontroller en tekniker kan göra på en dag i genomsnitt, ekonomiskt risktagande

Slutsats och förslag till beslut

Vår analys visar att vi kan uppfylla de uppställda målsättningarna genom att i egen organisation ta över ansvaret för brandskyddskontrollerna. Genom ökad kontroll av hur brandskyddskontroller bedrivs kan vi öka kvalitet och transparens i myndighetsutövningen. Genom att integrera brandskyddskontroller i vår egen organisation ökar möjligheten att kunna använda brandskyddskontrollen som plattform för att öka även övrigt brandskydd i framförallt bostadsmiljö. Vi bedömer inte att vi kan bedriva verksamheten effektivare än våra entreprenörer idag, men genom att verksamheten blir befriad från moms då den utförs av en myndighet kan kostnaden för kunden minska något.

Ekonomiskt bedömer vi att vi kan skapa en balans mellan intäkter och kostnader för verksamheten. Ett begränsat ekonomiskt risktagande finns då vi idag inte känner branschen fullt ut och tvingats göra vissa antaganden i denna analys.

Vi föreslår med detta att brandskyddskontrollen ska genomföras av egen anställd personal i framtiden, och att nödvändiga aktiviteter för att uppnå detta ska påbörjas.

För att inte i efterhand ändra spelreglerna för de entreprenörer som har sk normalavtal föreslås att dessa tre entreprenörer behåller brandskyddskontrollen i egen regi till dess att avtalen förfaller.